

QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]alief

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tnejn 19 ta' Frar 2001

Numru

~itazzjoni 2044/95

Christopher Grech u *G.A. International Trading Ltd*

versus

Boris Onoprienco

F'din il-kaw\ a l-atturi qeg]din jitolbu li l-konvenut iroddilhom]amest elef, erba' mija u wie]ed u tletin lira (Lm5,431), bilan` ta' somma akbar li kienu silfuh biex jixtri karrozza. Qeg]din jitolbu wkoll l-img]ax u l-ispejje\.

Γ-`itazzjoni tg]id illi l-attur Christopher Grech kien silef]amest elef lira (Lm5,000) lill-konvenut, u s-so`jetà attri`i kienet silfitu erbat elef, erba' mija u wie]ed u tletin lira (Lm4,431), sabiex il-konvenut seta' jixtri vettura tal-marka *Mitsubishi Pajero*, bin-numru ta' re[istrazzjoni S-9710, ming]and *Industrial Motors Ltd*. Billi minn dan is-self il-konvenut fadallu jrodd]amest elef, erba' mija u wie]ed u tletin lira (Lm5,431), l-atturi qeg]din jitolbu li l-qorti tikkundanna lill-konvenut iroddilhom dak il-bilan` flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\.

Il-konvenut ressaq dawn l-e`ezzjonijiet:

1. trid issir korrezzjoni fl-isem tas-so`jetà attri`i kif muri fl-atti; din l-e`ezzjoni kienet ing]atat g]ax l-isem tas-so`jetà attri`i kien muri]a\in, i\da wara li l-qorti, b`dikriet tas-17 ta` Jannar 1997¹, ordnat li ssir il-korrezzjoni me]tie[a, il-konvenut irtira din l-e`ezzjoni;
2. il-konvenut g]andu jin]eles mill-]arsien tal-[udizzju quddiem is-so`jetà attri`i billi ma` dik is-so`jetà ma g]andu ebda relazzjoni [uridika dwar ix-xiri tal-vettura; u
3. il-flus mislufa mill-attur intraddu g]al kollox.

Il-konvenut ma hux qed ji`jad li kien issellef xi flus biex seta` jixtri karrozza; il-kontestazzjonijiet tieg]u huma, essenzjalment, tnejn:

1. is-so`jetà attri`i ma silfitx lilu; *a contrario*, il-konvenut ma hux qed ji`jad li ssellef ming]and l-attur Christopher Grech, u ma hux qieg]ed jikkontesta l-ammont; u
2. id-dejn huwa m]allas.

Jidher illi s-so`jetà attri`i *G.A. International Trading Ltd* kellha relazzjonijiet kummer`jali mas-so`jetà *Medlink Company Ltd* li tag]ha l-konvenut Boris Onoprienko kien direttur. Il-konvenut kien xtara karrozza u biex isir il-]las tal-prezz lid-*dealer* l-attur Christopher Grech kien]are[]amest elef lira (Lm5,000)² u s-so`jetà attri`i *G.A. International Trading Ltd* kienet]ar[et erbat elef erba` mija u wie]ed u tletin lira (Lm4,431); bejniethom, g]alhekk, i\-\ew[atturi]ar[u disat elef erba` mija u wie]ed u tletin lira (Lm9,431).

¹ *Fol. 14.*

² *Fol. 6.*

Ma hux kontestat illi l-konvenut jallas erbat elef lira (Lm4,000) lil Christopher Grech³; g]alhekk Christopher Grech qed ig]id li fadallu jie]u elf lira (Lm1,000) u s-so`jetà attri`i qieg]da tg]id li fadlilha tie]u l-erbat elef erba' mija u wie]ed u tletin lira (Lm4,431) li kienet jar[et billi]las lilha ma sarx. I\-\ew[atturi flimkien g]alhekk qeg]din ig]idu li g]ad g]andhom jie]du]amest elef, erba' mija u wie]ed u tletin lira (Lm5,431), daqskemm qeg]din jitolbu f`din il-kaw`a.

Mix-xiehda ta' l-atturi ma]ari[x `ar jekk ix-xiri tal-karrozza sarx fl-interess tal-konvenut *proprio* jew fl-interess tas-so`jetà *Medlink Company Ltd*, billi s-so`jetà attri`i ma kinitx tag]mel distinzjoni bejn il-kontijiet tal-konvenut *proprio* u dawk ta' *Medlink Ltd*⁴. Il-konvenut, i]da, g]alkemm ma hux qed ji`jad li kien hu li ssellef ming]and l-attur Christopher Grech (ukoll jekk dawn il-flus, wara, impjegahom fl-interess ta' *Medlink Company Ltd* biex din xtrat il-karrozza), qed ig]id fit-tieni e`ezzjoni tieg]u illi hu ma g]andu ebda relazzjoni mas-so`jetà attri`i dwar ix-xiri tal-karrozza.

L-oneru huwa fuq is-so`jetà attri`i biex turi li l-flus li]ar[et hi]ar[ithom f`interess tal-konvenut *proprio* u mhux fl-interess ta' *Medlink Company Ltd*. Fil-fehma tal-qorti lis-so`jetà attri`i ma se]]ilhiex li tag]mel din il-prova. L-aktar li setg]et tag]mel bix-xiehda li ressqet hu li to]loq dubju, g]ax qalet li l-kontijiet tal-konvenut u ta' *Medlink Company Ltd* kienet t]allathom flimkien; dan id-dubju g]andu jmur favur il-konvenut, mhux favur l-attri`i, u ma jistax jitqies b]ala prova.

It-tieni e`ezzjoni tal-konvenut, g]alhekk, g]andha tintlaqa', u t-talba g]all-]las ta' dik il-parti tal-flus li tmiss lis-so`jetà attri`i ma tistax titqies f`din il-kaw`a.

³ Ara x-xiehda ta' Andrew Debono fis-seduta tat-2 ta' Novembru 1999, fol. 86.

⁴ *Ibid.* fol. 68.

Il-pożizzjoni ta' l-attur l-iejor, Christopher Grech, kif rajna, hija differenti, għax il-konvenut ma hux qed jiġad li kien hu li daġal f'relazzjoni ma' dan l-attur għar-radd tal-flus. Qiegħed igħid, iġda, li l-attur tjaġlas kollox.

Il-konvenut ressaq l-ewwel argumenti biex juri li tjaġlas.

L-ewwel argument hu li tjaġlas sar b'*cheque* ta' erbat elef tjaġmes mija u tnejn u sebgħin lira (Lm4,572) li kien tjaġre l-Avukat Patrick Spiteri f'isem il-konvenut. Il-qorti, iġda, hija sodisfatta li dan il-tjaġlas kien sar minn *Medlink Company Ltd* lis-soġġetà attriġi, mhux lill-attur *proprio*, u għalhekk ma kien hemm ebda imputazzjoni minn dan il-tjaġlas favur l-attur; fil-fatt dan il-tjaġlas kien imputat kollu għal djun li *Medlink Company Ltd* kellha mas-soġġetà attriġi, u ma tressqet ebda xieħda illi meta sar il-tjaġlas min tjaġlas kien iddikjara liema dejn ried iġallas, kif kellu jedd jagħmel taħt l-art. 1168(1) tal-Kodiġi ġivili.

Argument iejor hu li, għalkemm l-attur Grech tjaġre tjaġmest elef lira (Lm5,000), kien taleb biss tjaġlas ta' erbat elef lira (Lm4,000)⁵; għalhekk hemm preżunzjoni li l-elf lira (Lm1,000) l-oħra kienu tjaġallsu⁶. Fil-feħma tal-qorti, dan l-argument ma hux konkluziv, għar-raġuni illi l-*invoice* għal erbat elef lira (Lm4,000) kien in-tjaġre qabel ma l-attur tjaġre il-tjaġmest elef lira (Lm5,000). Fil-fatt l-*invoice* in-tjaġre fit-12 t'Awissu 1994 u l-tjaġlas minn Grech sar b'*cheque* maħruġ fis-26 t'Awissu 1994⁷. X'aktarx li meta n-tjaġre l-*invoice* kien għadu ma hux magħruf kemm kien sejjer fil-fatt joħroġ flus l-attur; il-tjaġsieb kien li jagħmel depożitu ta' elfejn lira (Lm2,000)⁸ fuq kull waħda minn l-ewwel karrozzi, erbat elef lira

⁵ Ara l-*invoice* fol. 32.

⁶ Ara x-xieħda ta' Andrew Debono fis-seduta tat-2 ta' Novembru 1999, *fol. 91 et seqq.*

⁷ *Fol. 6.*

⁸ Ara *fol. 32.*

(Lm4,000) b'kollox, i\da fil-fatt kellu jo]ro[]amest elef lira (Lm5,000) b]ala depo\itu fuq karrozza wa]da⁹.

Fil-fehma tal-qorti, g]alhekk, lill-konvenut ma se]]lux li juri li]allas ukoll l-elf lira (Lm1,000) li kien fadallu jie]u l-attur Grech.

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-qorti hekk taqta' din il-kaw\ a: tilqa' t-tieni e``ezzjoni tal-konvenut u te]ilsu mill-]arsien tal-[udizzju safejn il-kaw\ a saret mis-so`jetà *G.A. International Ltd*; ti`]ad it-tielet e``ezzjoni safejn tolqot il-bilan` ta' elf lira (Lm1,000) li l-konvenut g]ad g]andu jag]ti lil-attur Christopher Grech *proprio*; g]alhekk tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur Christopher Grech is-somma ta' elf lira (Lm1,000) bl-img]ax minn dak in-nhar li saret talba g]all-]las b'att [udizzjarju. L-ispejje\ relativi g]at-talba g]all-]las ta' elf lira (Lm1,000) mag]mula mill-attur Christopher Grech i]allashom il-konvenut; l-ispejje\ l-o]ra t]allashom is-so`jetà attri`i *G.A. International Ltd*.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.

⁹ Ara *fol.* 18.